

Delegation og faglige kompetencer til indsatser efter sundhedsloven

version 3 - 2019

Indhold

Forord	4
Begrebsafklaring	5
Formålet med beskrivelser af kompetencer og delegation	5
Rettigheder og pligter i forhold til autorisationsloven	6
Regler for delegation	6
Lovgivning om delegation	6
Videredelegation	6
Rammedelegation	8
Overdragelse af indsatser inden for en fastsat ramme	8
Elever, studerende og uuddannede vikarer	8
Dokumentation	9
Ansvar	9
Instrukser	9
Indsatser efter Sundhedsloven, der ikke er lægeordineret	10
Faggrupper, der kan varetage indsatser efter Sundhedsloven	11
Social- og sundhedshjælpere (SSH)	11
Social- og sundhedsassistenter (SSA)	11
Sygeplejersker	12
Private leverandørers varetagelse af delegeret forbeholdt virksomhed	13
Sygeplejestuderende, der arbejder som vikarer og afløsere	13
Uuddannede vikarer	13
Kompetencer i forbindelse med indsatser efter Sundhedsloven	1
Indsats 0 – Udredning og opfølgning	1
Indsats 1 – Funktionsniveau	3
Indsats 2 – Bevægeapparat	5
Indsats 3 – Ernæring	6
Indsats 4 – Hud og slimhinder	10
Indsats 5 – Kommunikation	12
Indsats 6 – Psykosociale forhold	13
Indsats 7 – Respiration og cirkulation	15
Indsats 8 – Seksualitet	18
Indsats 9 – Smerte og sanseindtryk	19

Indsats 10 – Søvn og hvile	22
Indsats 11 – Viden og udvikling	23
Indsats 12 – Udskillelse af affaldsstoffer.....	25
<i>Pleje af stomi mv. ....</i>	27
Medicinhåndtering.....	27
Indsatser i forbindelse med funktionen at lede/koordinere sygepleje.....	31
Indsatser i forbindelse med funktionen at formidle sygepleje	32
Indsatser i forbindelse med funktionen at udvikle sygepleje	33
Indsatser i forbindelse med funktionen at lede/koordinere sygepleje (SSA).....	34
Indsatser i forbindelse med funktionen at formidle sygepleje (SSA).....	35
Indsatser i forbindelse med funktionen at udvikle sygepleje (SSA).....	36
Delegeringsskema.....	1

Forord

Det er nødvendigt med overblik over, hvornår social- og sundhedshjælpere (SSH) og social- og sundhedsassistenter (SSA) handler efter henholdsvis Sundhedsloven og efter Serviceloven.

Det skal være klart for både borger og medarbejdere, at det er reglerne om delegation, sundhedsfagligt ansvar, dokumentation og patientsikkerhed, der er gældende.

I kataloget fremgår retningslinjerne for delegation og det ansvar, autoriserede sundhedspersoner har, når de varetager opgaver (indsatser) efter Sundhedsloven. Desuden er der udviklet kompetenceprofiler, som kan understøtte en praksis for videredelegation inden for en fastsat ramme.

Kataloget henvender sig til de medarbejdere, der varetager indsatser efter Sundhedsloven på plejecentre, Hjemmeplejen og i Sygeplejen.

Kataloget skal ikke betragtes som et regelsæt, der afklarer alt. Dialog og samarbejde er metoden til at afklare, hvordan borgeren får det bedste forløb.

Delegation og beskrivelse af faglige kompetenceprofiler efter Sundhedsloven skal ses i sammenhæng med Notat fra KL om *Fælles Indsatskatalog med faglige beskrivelser* fra november 2013 og Vordingborg kommunes eget indsatskatalog.

Medarbejderne skal:

- Arbejde tværfagligt og tværsektorielt både internt og eksternt.
- Have et grundigt kendskab til både egne og de øvrige samarbejdspartners opgaver og kompetenceområder
- Udvikle sig fagligt i samspil med alle faggrupper på området, så det bliver muligt at opfylde krav, formål og mål for fagområdet samt den enkelte organisation og ikke mindst i forhold til den enkelte borger.
- Sikre borgeren kvalitet i ydelserne, uanset hvor denne opholder sig.

Tak til Varde kommune for inspiration til udarbejdelse af dette dokument.

Begrebsafklaring

(Hjemme)sygepleje/indsatser efter Sundhedsloven henviser til indsatser, der bevilges efter kapitel 38 § 138 og 139 i Sundhedsloven.

Indsatserne er ikke forbeholdt sygeplejersker. De kan udføres af SSH og SSA og kan leveres der, hvor borgeren er tilknyttet: Sygeplejen, Hjemmeplejen, plejecentre, sociale botilbud, sygeplejeklinikker, akut- og aflastningspladser mv.

Sundhedspersoner: Personer, der er autoriseret i henhold til særlig lovgivning, til at varetage sundhedsfaglige opgaver, samt personer der handler på disses ansvar.

Hjemmepleje: Personlig og praktisk hjælp samt træning efter § 83, § 83a og § 86 i Serviceloven.

Plejepersonale/plejepersoner: Plejepersonale varetager som udgangspunkt personlig og praktisk hjælp samt træning efter § 83, § 83a og § 86 i Serviceloven.

Begreberne *delegering*, *rammedelegering*, *videredelegering* og *overdragelse af opgaver indenfor en fastsat ramme*, har forskellige betydninger, som er beskrevet i afsnittet "Regler for Delegation".

Formålet med beskrivelser af kompetencer og delegation

Kataloget skal:

- Skabe overblik over de samlede kompetencer, som pleje- og omsorgsområdet som minimum råder over.
- Skabe overblik over hvilke kompetencer de enkelte faggrupper som minimum, skal kunne varetage.
- Synliggøre faglige ressourcer og delegationsmuligheder.

De faglige kompetenceprofiler beskriver:

- De kompetencer, Vordingborg Kommune har besluttet, som minimum skal være til stede hos de enkelte faggrupper.

Rettigheder og pligter i forhold til autorisationsloven

En autoriseret sundhedsperson er under udøvelsen af sin virksomhed forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, herunder ved benyttelse af medhjælp (delegation, videredelegation og overdragelse af opgaver inden for en fastsat ramme). Dermed følger også en forpligtigelse til at udføre den nødvendige indsats og efterfølgende dokumentation, uanset om indsatsen varetages efter f.eks. Sundhedsloven, Serviceloven eller anden lovgivning.

Autoriserede sundhedspersoner er forpligtede til at give de indberetninger og anmeldelser, som kræves af sundhedsmyndighederne af hensyn til den offentlige sundhed. De er også forpligtede til at opfylde den oplysnings- og indberetningspligt, som følger af lovgivningen.

Regler for delegation

Lovgivning om delegation

Lovgivning om *delegation, videredelegation, rammedelegation og overdragelse af indsatser indenfor en fastsat ramme* udspringer af Autorisationsloven. Titlen *sygeplejerske og SSA* anvendes for at synliggøre kompetencen til at udøve sundhedsfaglig virksomhed.

Alle indsatser, der er omfattet af regler om delegation, videredelegation, rammedelegation og overdragelse af indsatser indenfor en fastsat ramme, skal som udgangspunkt være lægeordinerede.

Når lægen delegerer en indsats til Vordingborg Kommune, er det en del af lægens *forbeholdte* sundhedsfaglige virksomhed. Lægen kan også overdrage en indsats, der ikke ligger under *forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed*, f.eks. pleje og tilsyn hos en patient med influenza. Her er der ikke tale om en delegation.

Når en indsats overdrages til Vordingborg Kommune fra en læge, overtager ledelsen i den organisatoriske enhed, hvor borgeren opholder sig, ansvaret for indsatsen og dermed for, hvilke medarbejdere, der løser den.

Videredelegation

Alle delegerede indsatser kan som udgangspunkt videredelegeres. En autoriseret sundhedsperson kan ved delegationen tilkendegive, at videredelegation ikke må finde sted. Hvis en delegeret indsats fra lægen ikke må videredelegeres af sygeplejersken, er det lægens ansvar at gøre opmærksom på det.

Hvis lægen delegerer en indsats, der ligger ud over de kompetencer, der er til stede hos de, der leverer sygepleje, så er det sygeplejerskens ansvar at gøre lægen opmærksom på det. Lægen skal tage stilling til, hvad der så skal ske; om der eventuelt skal ske en oplæring for at opnå de fornødne kompetencer.

Hvis en lægeordineret/delegeret indsats ikke ligger inden for den fastsatte ramme i dette katalog, og sygeplejersken vurderer, at den lægeordinerede/delegerede indsats skal overgå til en anden organisatorisk enhed i kommunen, er der tale om en *videredelegation*. I de tilfælde er det sygeplejerskens ansvar at sikre sig, at de fornødne faglige kompetencer er til stede i den enhed eller hos den person, der skal varetage indsatsen.

I Vordingborg Kommune benytter vi os mindst muligt af videredelegation, men i videst mulig omfang af overdragelse af indsatser inden for den fastsatte ramme, der fremgår af dette katalog.

Videredelegation kan *kun* ske, når følgende betingelser er opfyldt:

1. sygeplejersken/SSA har vurderet, om indsatsen kan videredelegeres
2. at pågældende, der skal påtage sig den delegerede indsats, vurderes at være i stand til at udføre den.
3. at der undervises i:
  - Hvorfor indsatsen skal udføres.
  - Hvordan indsatsen skal udføres.
  - Hvad der skal observeres, rapporteres og dokumenteres.
  - Hvornår man taler sammen om, hvordan det går.
4. Hvis sygeplejerske/SSA ikke vurderer at plejepersonen kan varetage opgaven efter introduktion og undervisning, må opgaven ikke videredelegeres. Hvis der trods gentagende indsatser ikke er muligt at sikre plejepersonen kompetencerne, informeres ledelsen.

Videredelegation tager udgangspunkt i:

- En faglig vurdering af indsatsen.
- En vurdering af kompetencer, herunder teoretisk viden, instrumentel færdighed og erhvervet erfaring.
- De generelle procedurer, instrukser, vejledninger og pleje/handleplaner.

- De specifikke borger- og patientrelaterede problemstillinger, hvor der skal foreligge en tilstand.
- At den foregår individuelt eller i grupper afhængig af faggruppe.

Rammedelegation

I kommunal praksis anvendes rammedelegationsbegrebet udelukkende i forhold til undersøgelsesopgaver knyttet til en specifik patientgruppe. F.eks. blodsuktermåling hos diabetespatienter uden forudgående lægeordination. Ved rammedelegation er det den behandlingsansvarlige læge, der beslutter, hvilke opgaver, der kan delegeres i form af rammedelegation til hjemmesygeplejen. Ved rammedelegation har lægen ikke samme ansvar som ved en konkret delegation. Rammedelegation er en måde at gennemføre mere smidige arbejdsgange på.

Overdragelse af indsatser inden for en fastsat ramme

De sygeplejeindsatser, der er beskrevet på trin 1 og trin 2 i dette katalog, er indsatser, der er og bliver overdraget inden for en fastsat ramme og dermed indsatser, som Vordingborg Kommune **forventer**, at såvel SSH, som SSA kan og skal varetage efter introduktion. Der skal således ikke udfyldes delegations-skemaer på disse indsatser.

SSA på plejecentre og i Hjemmeplejen kan tage imod og varetage de lægeordinerede/delegerede indsatser, der fremgår af dette katalog, når det drejer sig om borgere, der er kendt i forvejen. I dette tilfælde vil det være ledelsen i den organisatoriske enhed, der skal varetage den lægeordinerede/delegerede indsats, som er ansvarlig for, at indsatsen udføres med de faglige kompetencer, som lov og retningslinjer foreskriver. Sygeplejersken har ansvar for at følge op på, om kompetencerne til stadighed er tilstede hos medarbejderen.

Elever, studerende og uuddannede vikarer

Elever og studerende arbejder efter de beskrevne praktik- og læringsmål i gældende bekendtgørelser. Der gælder samme regler for delegation til SSA-elever og til sygeplejestuderende som til det faste personale. En delegation vil altid være med baggrund i en individuel vurdering.

Uuddannede vikarer og afløsere skal som udgangspunkt ikke varetage sygeplejeindsatser og dermed indsatser efter Sundhedsloven. Det kræver grundig introduktion og oplæring i evt. sygeplejeindsatser jf. oplæringsskema for ufaglærte.

Dokumentation

Alle autoriserede sundhedspersoner (f.eks. sygeplejersker og SSA) skal føre sygeplejefaglige optegnelser jf. journalføringsbekendtgørelsen.

For ikke er autoriseret personale (f.eks. SSH), er der i lovgivningen ikke fastsat regler for at føre journal. Korrekt og forsvarlig sygeplejefaglig pleje og behandling forudsætter imidlertid efter Sundhedsstyrelsens opfattelse ordnede optegnelser.

Sundhedsstyrelsens vejledning om sygeplejefaglige optegnelser uddyber journalføringspligten for sygeplejersker og SSA og opstiller mindstekrav til ikke-autoriserede personers journalføring af sygeplejefaglige indsatser. Ved videredelegering, rammedelegering og overdragelse af indsatser inden for en fastsat ramme er der også journalpligt, af plejepersonen som varetager opgaven hos borgeren.

Der skal dokumenteres med *navn, titel og organisatorisk tilhørsforhold*, når der udøves sundhedsfaglig virksomhed.

Ansvar

Det er kommunalbestyrelsens ansvar, at der er en ledelse, der kan sikre en arbejdstilrettelæggelse, der tilgodeser *patientsikkerheden*. Kommunalbestyrelsen har også ansvaret for, at der foreligger instrukser for en faglig forsvarlig arbejdstilrettelæggelse af delegeret virksomhed, herunder at medarbejderne er instrueret og oplært heri.

Lederne i alle organisatoriske enheder, hvor medarbejderne udfører delegerede indsatser, skal sikre, at medarbejderne har de relevante kompetencer, at der foreligger klare og entydige instrukser i indsatsens udførelse samt føre tilsyn afhængig af indsatsens karakter og den bemyndigede medarbejders erfaring og kompetencer.

Det skal klart fremgå, hvilken procedure, der skal følges, eksempelvis i hvilke situationer *medarbejderen skal søge råd og vejledning eller frasige sig opgaven/indsatsen*.

Instrukser

En instruks indeholder retningslinjer for ansvar og kompetencer, herunder hvilke faggrupper eller medarbejderkompetencer, der må varetage indsatser efter Sundhedsloven.

Lederne i alle organisatoriske enheder, hvor medarbejderne udfører delegerede indsatser, skal sikre, at medarbejderne er orienteret i de foreliggende instrukser, de skal følge op samt sikre, at instrukserne vedligeholdes.

Instrukser er ikke nødvendigvis skriftlige, men reglerne knyttet til Autorisationsloven omkring omhu og samvittighedsfuldhed i opgavevaretagelsen er altid gældende.

I Vordingborg kommune anvendes *VAR*, samt procedure omkring patientsikkerhed. Det er linket til de relevante procedure under indsatserne i kataloget.

Indsatser efter Sundhedsloven, der ikke er lægeordineret

Sygeplejersker, SSA, plejehjemsassistenter og plejere¹ udfører rehabiliterende og forebyggende indsatser og indsatser efter Sundhedsloven, som ikke er lægeordinerede; eksempelvis indsatser i relation til personlig pleje, inkontinens, ernæring, ADL og aktivitet og træning. Her er den enkelte sundhedsperson ansvarlig inden for rammen af egne faglige kompetencer.

Hvis f.eks., sygeplejersker leder et forløb i samarbejdet med andre faggrupper, er der ikke tale om en delegation, men udelukkende en samarbejdsrelation, hvor det er op til lederne at fastlægge en praksis for, hvor ansvaret for de konkrete indsatser skal placeres. Juridisk er ansvaret for det samlede forløb placeret hos distriktet og konkret hos den sygeplejerske, der leder forløbet, herunder også ansvaret for at inddrage lægen, hvis der er indikation for, at en tilstand kræver lægelig behandling. (Kilde: Notat fra KL om delegation maj 2014).

---

¹ Plejehjemsassistenter og plejere er nævnt her, selvom de ikke er autoriserede sundhedspersoner, men er omfattet af Sundhedsvæsenets Disciplinærnævns virksomhed jf. BEK 1448.

Faggrupper, der kan varetage indsatser efter Sundhedsloven

Social- og sundhedshjælpere (SSH)

En SSH er defineret som en plejeperson, som kan varetage indsatser efter serviceloven, og enkelte indsatser efter sundhedsloven, der fremgår af dette katalog.

Det er indsatser, der er relateret til et stabilt og forudsigeligt sygeplejeforløb. Sygeplejeforløbet forandrer sig langsomt og som forventet. Indsatserne efter Sundhedsloven kræver bred viden om indsatserne og en faglig viden om enkelte indsats.

Hvad gør og kan en SSH

- Understøtter borgernes hverdagsliv, ud fra en rehabiliterende tilgang.
- Arbejder med omsorgsopgaver, yder pleje og praktisk bistand som for eksempel sengeredning, personlig pleje/hygiejne, rengøring, bestilling af varer og lignende
- Observerer og genkender symptomer på ændrede trivsels- og sundhedstilstande og kan redegøre for samt dokumentere disse iagttagelser. Skal videregive informationen til relevant faggruppe.
- Motiverer og aktiverer borgeren med henblik på at udvikle, vedligeholde og bevare dennes ressourcer
- Arbejder ud fra en omsorgs- og sundhedsfremmende tilgang og bidrager til, at borgeren oplever sammenhæng og kontinuitet
- Varetager foruden omsorgsopgaver, pleje og praktisk bistand, og kan efter behov oplæres til grundlæggende såvel som specifikke indsatser efter Sundhedsloven hos den enkelte borger.

Social- og sundhedsassistenter (SSA)

En SSA er defineret som en *sundhedsperson* og er autoriseret. En SSA kan foruden indsatser efter Serviceloven også varetage indsatser efter Sundhedsloven, der er relateret til et stabilt og delvist forudsigeligt sygeplejeforløb. Sygeplejeforløbet forandrer sig langsomt og som forventet. Enkelte indsatser kan være præget af en vis uforudsigelighed. Indsatserne efter Sundhedsloven kræver bred viden om indsatserne og en faglig viden om den enkelte indsats.

Hvad gør og kan en SSA

- Har en omsorgs- og sundhedsfremmende tilgang og bidrager til, at borgeren/patienten oplever sammenhæng og kontinuitet
- Arbejder inden for såvel somatisk som psykiatri, og har kompetencer til at varetage helhedsplejen for begge patientgrupper
- Vurderer behovet for, udfører og tilrettelægger sammensatte omsorgs- og aktiverende opgaver, herunder stimulering af fysiske, intellektuelle og kreative funktioner i forhold til enkeltpersoner og grupper af borgere. Arbejder ud fra en rehabiliterende tilgang.
- Varetager helhedsplejen, grundlæggende indsatser efter Sundhedsloven og eventuelt specifikke indsatser efter Sundhedsloven.
- Vejleder og fordeler arbejdet for SSH og arbejder ofte sammen med og med faglig sparring fra sygeplejersker.

Sygeplejersker

En sygeplejerske defineres som en *sundhedsperson* og er autoriseret.

Sygeplejersker kan varetage indsatser efter Sundhedsloven, der er karakteriseret ved ustabile, uafklarede og/eller uforudsigelige forløb, hvor indsatsen efter Sundhedsloven kan ændres hurtigt.

Sygeplejerskens fire funktionsområder:

1. Udføre sygepleje
2. Lede og koordinere sygepleje
3. Udvikle sygepleje
4. Formidle sygepleje

Beskrives mere detaljeret på s. 42- 45 i dokumentet.

Indsatserne efter Sundhedsloven er karakteriseret ved, at de:

- Relaterer til problemområder, som griber ind i hinanden eller er mangfoldige.
- Stiller skærpede sygeplejefaglige krav til viden og observation i relation til forebyggelse, pleje og behandling.
- Kræver evne til at identificere, analysere, planlægge, udføre og evaluere sygeplejefaglige problemer samt begrunde handlinger ud fra sygeplejefaglig viden

- Finder sted i situationer, hvor borgere eller pårørende har behov for viden og støtte til at identificere ressourcer og belastninger for at kunne handle hensigtsmæssigt i forhold til sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering samt sundhedssvigt og sygdom.

Private leverandørers varetagelse af delegeret forbeholdt virksomhed

Der henvises til KL's notat om delegation af 11. maj 2014.

Sygeplejestuderende, der arbejder som vikarer og afløsere

En sygeplejestuderende:

- Er ikke autoriseret
- Der har gennemført 3. modul betragtes som uuddannet
- Der har gennemført 4. modul *kan* betragtes som plejeperson.
- Der har gennemført 11. modul *kan* betragtes som en sundhedsperson og *kan* således varetage indsatser efter Sundhedsloven som vikar
- **Skal** have såvel viden om, færdigheder i og kompetence til at udføre en given indsats efter Sundhedsloven
- Har ret og pligt til at frasige sig en indsats efter Sundhedsloven, hvis pågældende ikke skønner sig kompetent til at udføre denne
- **Må ikke** videredelegere indsatser efter Sundhedsloven

Lederen, der benytter sygeplejestuderende som vikarer:

- Er ansvarlig for, at den sygeplejestuderende bliver introduceret til gældende instrukser og retningslinjer
- Skal sikre, at den sygeplejestuderende har de nødvendige kompetencer for at varetage de indsatser efter Sundhedsloven, som pågældende skal varetage som vikar

Uuddannede vikarer

En vikar uden sundhedsfaglig uddannelse må som udgangspunkt ikke varetage indsatser efter Sundhedsloven, med mindre der sikret grundig introduktion og oplæring hos den enkelte kendte borger jf. oplæringsskema for ufaglærte.

Referencer

- LBK nr. 877 af 04/08/2011. Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.
- BEK nr. 1219 af 11/12/2009 Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed)
- VEJ nr. 115 af 11/12/2009 Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed)
- BEK nr. 1601 af 21/12/2007 Bekendtgørelse om hjemmesygepleje.
- Vej nr. 102 af 11/12/2006 Vejledning om hjemmesygepleje.
- BEK nr. 29 af 24/01/2008 Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i sygepleje
- KL, Notat om Fælles indsatskatalog med faglige beskrivelser, november 2013.
- KL, Notat om Delegation, maj 2014.
- Journalføringsbekendtgørelsen. BEK nr. 3 af 2. januar 2013 om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler.
- Vejledning nr. 9019 af 15. januar 2013 om sygeplejefaglige optegnelser.
- Hovedbekendtgørelse på Social- og sundhedsuddannelserne. BEK nr. 500 af 22/04/2015

Kompetencer i forbindelse med indsatser efter Sundhedsloven

Indsats 0 – Udredning og opfølgning

Udredning og opfølgning

Ydelser i relation til sygeplejefaglig udredning, opfølgning og koordinering.

Ydelse som varetages med gennemgang af borgerens journal hver 3. måned.

Sygeplejersker.

Ydelser i forbindelse med udredning og opfølgning:

Før der iværksættes en ny indsats, bør der foretages en sygeplejefaglig udredning.

- Beskrive borgerens situation med henblik på de problemer og behov som i den aktuelle situation skal behandles med en sygeplejeindsats, ud fra en rehabiliterende tankegang.
- Inddrage både borgerens og de pårørendes beskrivelse sammen med medarbejdernes vurdering i den samlede vurdering for at få dannet et så fuldstændigt billede som muligt.
- Skabe grundlag for at helhedsvurderer borgerens behov og problemstillinger i forhold til²

1. Funktionsniveau.
2. Bevægeapparat.
3. Ernæring.
4. Hud og slimhinder.
5. Kommunikation.
6. Psykosociale forhold.
7. Respiration og cirkulation.
8. Seksualitet.
9. Smerter og sanseindtryk.
10. Søvn og hvile.
11. Viden og udvikling.
12. Udskillelse af affaldsstoffer.

A. Medicinhåndtering.

- B. Konklusion på udredning.
- C. Mål for aktuelle indsatser.
- D. Opfølgning – hvornår.
- E. Koordinering mellem flere forskellige tværsektorielle samarbejdspartnere, også i komplekse situationer.
- F. Tage imod besøg
- G. Opfølgende hjemmebesøg med egen læge.

²Vejledning for sygeplejefaglige optegnelser. Vej n 90119 af 15 januar 2013

Indsats 1 – Funktionsniveau

Funktionsniveau

Ydelser hvor hovedformålet er, at øge evne til at klare sig bedst muligt i det daglige liv, herunder personlig pleje og aktiviteter i daglig livsførelse

SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med problemer med personlig pleje.	Ydelser i forbindelse med problemer personlig pleje.	Ydelser i forbindelse med problemer med personlig pleje. • Vurdere opgavens kompleksitet og på hvilket niveau, den personlige pleje kan varetages • Støtte, rådgive og vejlede de faggrupper der kommer hos borgeren for at yde personlig pleje. Eller støtte, rådgive og vejlede borgeren og pårørende således at hverdagen kan fungere bedst muligt. • Evt. varetage kompleks personlig pleje og speciel mundpleje • Øvrig personlig pleje varetages efter serviceloven
Ydelser i forbindelse med problemer daglige aktiviteter. • Varetager daglig rehabiliterende indsats i forbindelse med praktisk bistand og personlig pleje. • Formidle kontakt til relevante samarbejdspartner.	Ydelser i forbindelse med problemer daglige aktiviteter. • Varetager daglig rehabiliterende indsats i forbindelse med praktisk bistand og personlig pleje. • Formidle kontakt til relevante samarbejdspartner. • Rådgive borger omkring den daglig rehabiliterings indsats.	Ydelser i forbindelse med problemer daglige aktiviteter. • Rådgive i de tilfælde hvor sygdom bevirker, at der er komplekse opgaver forbundet med ADL/ rehabiliterende indsats. • Rådgive hvor der er behov for et helhedssyn på borgerens helbredssituation f.eks. ved sygdom, infektioner, smerter, målsamtaler på døgnrehabilitering.

SSH	SSA	Sygeplejerske
	• Formidle kontakt til relevante samarbejdspartner	• Formidle kontakt til relevante samarbejdspartner

Indsats 2 – Bevægeapparat

Bevægeapparat

Indsatser der relaterer sig til behov for træning, balanceproblemer og evt. faldtendens
Indsatsbetegnelse: forflytning og mobilisering

SSH	SSA	Sygeplejerske
<i>Ydelser i forbindelse med mobilitet og bevægelse</i> • Støtte og hjælpe til forflytning og mobilisering • Formidle kontakt til relevante samarbejdspartner	<i>Ydelser i forbindelse med mobilitet og bevægelse</i> • Støtte og hjælpe til forflytning og mobilisering • Formidle kontakt til relevante samarbejdspartner	<i>Ydelser i forbindelse med mobilitet og bevægelse</i> • Støtte og hjælpe til forflytning og mobilisering i særlige komplekse situationer, hvor der er behov for et helhedssyn på borgerens helbredssituation. • Formidle kontakt til relevante samarbejdspartner

[Forflytning i seng](#)

[forflytning fra seng til stol](#)

[Forflytning fra stol til seng](#)

Indsats 3 – Ernæring

Ernæring

Ydelser relateret til borgerens væskeindtag, ernæringstilstand, ernæringsbehov og ernæringsproblemer

SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med væskeindtag. - Hjælpe med indtagelse af væske - Føre væskeskema.	Ydelser i forbindelse med væskeindtag. - Hjælpe med indtagelse af væske. - Iværksætte og føre væskeskema, herunder udregne og reagere på ind- og udgift. - Observere og udregne væskebalance, herunder ydelser i forbindelse med væske pr. os.	Ydelser i forbindelse med væskeindtag. - Hjælpe med indtagelse af væske. - Iværksætte og føre væskeskema, herunder udregne og reagere på ind- og udgift. - Observere og udregne væskebalance, herunder ydelser i forbindelse med væske pr. os
Ydelser i forbindelse med fødeindtag. - Vurdere borgerens appetit og vægtudvikling - Anrette og servere mad og væske. - Registrere og følge op på væskeskemaet <u>Kosthåndbogen</u> <u>Ernæringsvurdering</u>	Ydelser i forbindelse med fødeindtag. - Vurdere borgerens appetit og vægtudvikling. - Varetage kostvejledning, herunder formidle ordineret diæter, vejlede og undervise og følge op. - Anrette og servere mad og væske til borgere, der fejlsynker. - Registrer og følge op på væskeskema	Ydelser i forbindelse med fødeindtag. - Vurdere borgerens appetit og vægtudvikling - Udrede mulige årsager til borgerens ernæringsmæssige status som følge af sygdom. (F.eks. evne til at tygge og synke, tandstatus m.m.). - Varetage kostvejledning, herunder formidle ordineret diæter, vejlede og undervise samt følge op. - Anrette og servere mad og væske til borgere, der fejlsynker. - Registrer og følge op på væskeskema

SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med fødeindtag /sondeernæring via PEG-sonde • Give mad i sonden (efter oplæring i kendt borger). • Give medicin i sonden (efter oplæring i kendt borger). • Hudpleje omkring sonde (efter oplæring i kendt borger). • Bestille sondemad <u>Ernæring i PEG sonde bolus</u>	Ydelser i forbindelse med fødeindtag/ sondeernæring via PEG-sonde og via Nasal-sonde. • Følg procedure i forbindelse med indgift i Nasal- og PEG-sonde. • Iværksætte sondeernæring. (Herunder sikre at der er taget stilling til hvilke kontrolprocedurer der skal anvendes, samt at remedier er bestilt og forefindes. • Give medicin i sonden. (Herunder sikre sig, om den pågældende medicin må knuses og gives i sonde). • Hudpleje omkring sonde. • Bestille sondemad	Ydelser i forbindelse med fødeindtag/ sondeernæring via PEG-sonde og via nasal-sonde. • Iværksætte sondeernæring. (Herunder sikre at der er taget stilling til hvilke kontrolprocedurer der skal anvendes, samt at remedier er bestilt og forefindes. • Udarbejde en plan for skift af sonde samt skift af vand i ballon. • Sikre at borger får den ernæring der er ordineret. • Sikre at borger er i en optimale ernæringstilstand. • Give mad i sonden. • Give medicin i sonden. • Hudpleje omkring sonde. • Bestille sondemad <u>Ernæring i PEG sonde med pumpe</u> <u>Ernæring i nasal-sonde bolus</u>
Ydelser i forbindelse med fødeindtag/ skift af sonde. • Assistere ved sondeanlæggelse	Ydelser i forbindelse med fødeindtag /Skift af sonde. • Assistere ved sondeanlæggelse.	Ydelser i forbindelse med fødeindtag/ Skift af sonde. • Skifte gastronomisonde • Anlægge nasalsonde. • Sikre kontinuerlig bestilling af remedier <u>Skift af gastrostomisonde</u> <u>Anlæggelse af nasal sonde</u>
	Ydelser i forbindelse med fødeindtag/ Ballontjek af sonde. • Tjekke ballon.	Ydelser i forbindelse med fødeindtag/ Ballontjek af sonde. • Tjekke ballon. <u>Tjek af væske i ballon</u>

SSH	SSA	Sygeplejerske
		<i>Ydelser i forbindelse med fødeindtag/ i.v. væskebehandling</i> Anlægge PVK. <u>Anlæggelse af PVK</u>
		- Til- og frakoble "tynde infusionsvæsker". - Observere pleje og skifte forbindelse ved indstikssteder <u>Observation af PVK</u>
	<i>Ydelser i forbindelse med væskeindtag/ s.c. væskebehandling.</i> - Anlægge subkutan kanyler. - Til- og frakoble "tynde" infusionsvæske - Observere, pleje og skifte forbindelse ved indstikssteder	<i>Ydelser i forbindelse med væskeindtag/ s.c. væskebehandling.</i> - Anlægge subkutan kanyler. - Til- og frakoble "tynde" infusionsvæske - Observere, pleje og skifte forbindelse ved indstikssteder <u>Anlæggelse af subkutankanyler</u> <u>Væskebehandling via subkutankanyler</u>

SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med fødeindtag/blodsukkermåling. • Måle blodsukker hos kendt stabil borger efter oplæring • Reager på afvigelser i blodsukkerværdi, kontakt SSA/sygeplejerske	Ydelser i forbindelse med fødeindtag/blodsukkermåling. • Måle blodsukker efter lægeordination og i akutte situationer. • Reager på afvigelser i blodsukkerværdi, evt. kontakt til læge.	Ydelser i forbindelse med fødeindtag/blodsukkermåling. • Måle blodsukker efter lægeordination og i akutte situationer. • Reager på afvigelser i blodsukkerværdi, evt. kontakt til læge. • Samarbejde med intern specialist <u>blodsukkermåling</u>
Ydelser i forbindelse med uhensigtsmæssig vægtændring/overvægt/undervægt - vægtmåling. • Veje borger efter behov. Borger på plejecenter og hjemmepleje min. 1 gang om mdr. • Reager på afvigelser i vægt, kontakt SSA/sygeplejerske.	Ydelser i forbindelse med uhensigtsmæssig vægtændring/overvægt/undervægt - vægtmåling. • Veje borgeren efter behov. Borger på plejecenter og hjemmepleje min. 1 gang om mdr. • Reager på afvigelser i vægt, kontakt sygeplejerske/læge.	Ydelser i forbindelse med uhensigtsmæssig vægtændring/overvægt/undervægt - vægtmåling. • Sikre borgeren bliver vejlet efter behov. Borger på plejecenter og hjemmepleje min. 1 gang om mdr. • Reager på afvigelser i vægt, evt. kontakt til læge. <u>Ernæringsvurdering bl.a. vejning</u>

Indsats 4 – Hud og slimhinder

Hud og slimhinder

Ydelser relateret til forandringer og gener i hud, slimhinder og væv, særligt med fokus på sårbehandling

SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med sårbehandling. • Foretage kontinuerlige observationer og reagere på forandringer i hud og slimhinde. Give besked til SSA eller sygeplejerske. • Ukompliceret sårbehandling hos kendt borger, efter oplæring og efter rene rutiner.	Ydelser i forbindelse med sårbehandling. Generelt for sårbehandling af alle typer sår: • Foretage kontinuerlige observationer samt udføre sårbehandling hos borger, hvor sårbehandling er overdraget. • Vurdere forhold (medicin, rygning, alkohol, ernæring/væskebalance, inkontinens, smerter o.l.) der kan påvirke sårhelingen. • Kontakte sygeplejerske efter aftale, eller hvis der sker forandringer. • Arbejde forebyggende. • Sikre ajourføring af Braden.	Ydelser i forbindelse med sårbehandling. Generelt for sårbehandling af alle typer sår: • Sikre at der foretages udredning samt fastsættes en plan for sårpleje. Bruge TIME- som redskab. • Vurdere borgeren i forhold til andre sygdomme, der kan have betydning for sårhelingen. • Vurdere evt. behandlingsmuligheder (kirurgi, bandagist, variceoperation m.fl.) og iværksætte dette i samarbejde med egen læge. • Vurdere forhold (medicin, rygning, alkohol, ernæring/væskebalance, inkontinens, smerter o.l.), der kan påvirke sårhelingen • Udarbejde beskrivelse af såret og sårets omgivelser. TIME-skema • Udarbejde en behandlingsplan for forløbet og iværksætte denne. <u>Sårbehandling</u>

SSH	SSA	Sygeplejerske
<i>Ydelse i forbindelse med andre problemer med hud og slimhinder</i> • Observer og reager på hudforandringer ex. kløe, udslet, rødme og trykmærker. • Arbejde forebyggende. • Kontakt til SSA/sygeplejerske.	<i>Ydelse i forbindelse med andre problemer med hud og slimhinder</i> • Observer og reager på hudforandringer ex. kløe, udslet, rødme og trykmærker • Iværksætte forebyggende tiltag. • Kontakt evt. sygeplejerske.	<i>Ydelse i forbindelse med andre problemer med hud og slimhinder</i> • Observer og reager på hudforandringer ex. kløe, udslet, rødme og trykmærker • Iværksætte forebyggende tiltag. • Kontakt til samarbejdspartnere.

Indsats 5 – Kommunikation

Kommunikation

Ydelser relateret til borgerens evne til at gøre sig forståelig, og forstå andres kommunikation, fx i relation til forventningsafstemning, etnicitet, hørelse, syn eller tale

SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med kommunikation. - Deltage i samtaler, hvor tolke er involverede. - Inddrage borgerens netværk - Tage udgangspunkt i borgerens syn, hørelse (kognitive tilstand) - Varetage daglig hjælp/selvhjælp ved brug af kommunikationsredskaber.	Ydelser i forbindelse med kommunikation. - Deltage i samtaler, hvor tolke er involverede. - Starte brug af specielle kommunikationsredskaber op - Inddrage borgers netværk - I samarbejde med sygeplejerske, inddrage tværfaglige samarbejdspartnere	Ydelser i forbindelse med kommunikation. - Deltage i samtaler, hvor tolke er involverede - Starte brug af specielle kommunikationsredskaber op. - Indflytningssamtale - Tag-imod-besøg
SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med samarbejde med netværk. - Samarbejde med pårørende og øvrigt netværk. - Udvide forståelse og respekt for den enkelte borger og dennes begrænsninger i forhold til det kommunikative aspekt	Ydelser i forbindelse med samarbejde med netværk. - Samarbejde med pårørende og øvrigt netværk. - Udvide forståelse og respekt for den enkelte borger og dennes begrænsninger i forhold til det kommunikative aspekt.	Ydelser i forbindelse med samarbejde med netværk. Inddrage pårørende, øvrigt netværk og frivillige, hvor der er helt specielle behov for en indsats ud over det normale, med henblik på at få hverdagslivet til at fungere. F.eks. oplære pårørende m.v. ift. Sygepleje-indsatser.

Indsats 6 – Psykosociale forhold

Psykosociale forhold

Ydelser relateret til psykisk pleje og omsorg, social støtte, mestringsevne, misbrug samt støtte til andre følelsesmæssige situationer og sygdomsoplevelser, som fx sorg, utryghed, uro, aggressivitet, arbejdsevne og følelser i familien.

SSH	SSA	Sygeplejerske
<i>Ydelser i forbindelse med problemer med socialt samvær.</i> • Støtte borger i håndtering af socialt samvær.	<i>Ydelser i forbindelse med problemer med socialt samvær.</i> • Støtte borger i håndtering af socialt samvær. • Samarbejde med specialister.	<i>Ydelser i forbindelse med problemer med socialt samvær.</i> • Støtte borger i håndtering af socialt samvær. • Samarbejde med specialister.
<i>Ydelser i forbindelse med emotionelle problemer.</i> • Støtte i at strukturere hverdagen.	<i>Ydelser i forbindelse med emotionelle problemer.</i> • Støtte i at strukturere hverdagen.	<i>Ydelser i forbindelse med emotionelle problemer.</i> • Støtte med henblik på at borgeren kan genvinde sin egenomsorgsevne. (Gælder borger i akut sorg eller krise, som i forbindelse med livskriser eller særlige sociale problemer har vanskeligt ved eller er ude af stand til at fastholde funktions- og egenomsorgsevne).

SSH	SSA	Sygeplejerske
<i>Ydelser i forbindelse med misbrug.</i> • Støtte og vejlede borger til at mestre hverdage.	<i>Ydelser i forbindelse med misbrug.</i> • Støtte i at mestre hverdagen. • Støtte til at mestre hverdagen i den aktuelle misbrugsbehandling (afrusning, vurdering af medicinsk behandling, observation). • Rådgive og vejlede i mulige sociale indsatser. • I samråd med borger inddrage dennes netværk • Observere og handle på ændret adfærd	<i>Ydelser i forbindelse med misbrug.</i> • Støtte i medicinsk misbrugs-behandling. • Støtte til at mestre hverdagen i den aktuelle misbrugsbehandling (afrusning, vurdering af medicinsk behandling, observation). • Rådgive og vejlede i mulige sociale indsatser. • Samarbejde med center for rusmidler.
<i>Ydelser i forbindelse med mentale problemer.</i> • Støtte borger i at varetage/strukturere hverdagen, så den bliver værdig for borgeren. • Være lyttende, formå at være til stede	<i>Ydelser i forbindelse med mentale problemer.</i> • Støtte, rådgive og vejlede borger og pårørende så hverdagen kan fungere. • Støtte, råde og vejlede de faggrupper, der i øvrigt kommer i hjemmet. • Samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen, f.eks. læge, distriktpsykiatri m.fl. • Støtte i at strukturere hverdagen.	<i>Ydelser i forbindelse med mentale problemer.</i> • Støtte, rådgive og vejlede borger og pårørende så hverdagen kan fungere. • Støtte, råde og vejlede de faggrupper, der i øvrigt kommer i hjemmet. • Samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen, såvel intern som ekstern samarbejdspartner.

Indsats 7 – Respiration og cirkulation

Respiration og cirkulation

Ydelser relateret til patientens respirations – og cirkulationsproblemer

SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med respirationsproblemer. • Observere borgeren med nedsat og forhøjet temperatur samt respirations besvær • Lejre borgeren hensigtsmæssigt • Yde førstehjælp svarende til den enkelte medarbejders kompetence. • Reager på respirationsbevær og kontakt SSA/sygeplejerske. • Rengøre apparatur og tilbehør	Ydelser i forbindelse med respirationsproblemer. • Yde førstehjælp. • TOBS. • Kontakt til sygeplejerske/læge. • Ændre ilt doseringen efter lægeordination. • Hjælpe med PEP-maske. • Varetage C-PAP efter oplæring af respirationscentret. • Sikre den rette iltbehandling. • Lejre borgeren hensigtsmæssigt. • Vejlede i åndedrætsøvelser. • Observere ifm. behandlingen. • Rengøre apparatur og tilbehør. • Sikre at apparatur og tilbehør fungerer.	Ydelser i forbindelse med respirationsproblemer. • Yde førstehjælp • TOBS. • Kontakt til læge. • Iværksætte og følge op på behandlingsplan. • Etablere ilt efter lægeordination. • Rådgive og vejlede borgeren og andre i forbindelse med etablering af ilt. • Ændre ilt doseringen efter lægeordination. • Hjælpe med PEP-maske • Varetage C-PAP efter oplæring af respirationscentret. • Sikre den rette iltbehandling. • Lejre borgeren hensigtsmæssigt. • Vejlede i åndedrætsøvelser. • Suge trachea, mund og svælg. • Observere ifm. behandlingen. • Rengøre apparatur og tilbehør. • Sikre at apparatur og tilbehør fungerer <u>PEP</u> <u>CPAP</u>

SSH	SSA	Sygeplejerske
Generelt. • Måle temperatur. • vejlede i og hjælpe borgeren med hensigtsmæssig væske og fødeindtagelse <u>Rektal temperaturmåling</u>	Generelt. • Måle temperatur. • Observere borgeren med nedsat og forhøjet temperatur. • Forebygge komplikationer i forbindelse med såvel nedsat som forhøjet temperatur. • vejlede i og hjælpe borgeren med hensigtsmæssig væskeindtagelse.	Generelt. • Måle temperatur. • Observere borgeren med nedsat og forhøjet temperatur. • Forebygge komplikationer i forbindelse med såvel nedsat som forhøjet temperatur. • vejlede i og hjælpe borgeren med hensigtsmæssig væskeindtagelse.
SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med cirkulationsproblemer • Observer og reager på cirkulationsproblemer, f.eks. Ødemer, trykken i brystet, dyspnø og svimmelhed. • BT og puls måling efter oplæring. • Reager og kontakt SSA/sygeplejerske. Ydelser i forbindelse med kompressions-behandling. • Varetage af- og påtagning af kompressionstrømper, samt vedligeholdelse af disse • Foretage hudpleje. • Sikre at strømperne fornyes x1 årligt der hvor borgeren ikke selv kan tage ansvar for at få det gjort.	Ydelser i forbindelse med cirkulationsproblemer. • BT og puls måling. • Handle på resultatet af målingen/undersøgelsen, TOBS. • Kontakt til sygeplejerske. Ydelser i forbindelse med kompressions-behandling. • Efter sygeplejersken har iværksat kompressionsbehandling, kan der gives en opgave overdragelse til SSA: • Anlægge kort og langstræks-kompressionsbind, og herunder foretage de nødvendige observationer. • Foretage hudpleje	Ydelser i forbindelse med cirkulationsproblemer. • BT og puls måling. • Handle på resultatet af målingen/undersøgelsen, TOBS og evt. vægt. • Kontakt til læge. <u>Blodtryksmåling</u> Ydelser i forbindelse med kompressions-behandling. • Iværksætte kompressionsbehandling. • Anlægge kompressionsbind, og herunder foretage de nødvendige observationer. • Foretage hudpleje. • Rådgive og vejlede borger og pårørende i betydningen af behandlingen. • Vedligeholdelse af kompressionsbind

SSH	SSA	Sygeplejerske
<u>Påtagning af kompressionsstrømper</u>	• Varetage af- og påtagning af kompressionstrømper, samt vedligeholdelse af disse • Sikre at strømperne fornyes x1 årligt der hvor borgeren ikke selv kan tage ansvar for at få det gjort.	• Opmåling til kompressionsstrømper. • Varetage af- og påtagning af kompressionsstrømper, samt vedligeholdelse af disse <u>Kompressionsbind</u> <u>opmåling til kompressionsstrømper</u>

Indsats 8 – Seksualitet

Seksualitet

Indsatser relateret til fx samlivsproblemer som følge af sygdom eller lægemidler.

SSH	SSA	Sygeplejerske
• Rådgive og vejlede borgeren /pårørende i hvor de kan søge hjælp i forbindelse med seksualitets-problemer	• Rådgive og vejlede borgeren /pårørende i at afhjælpe seksualitetsproblemer som følge af sygdom eller lægemidler. • Rådgive om hvor de kan søge hjælp.	• Rådgive og vejlede borgeren /pårørende i at afhjælpe seksualitetsproblemer som følge af sygdom eller lægemidler. • Rådgive om hvor de kan søge hjælp.

Indsats 9 – Smerte og sanseindtryk

Smerte og sanseindtryk

9.1 Indsatser relateret til smerte og sanser

SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med smerteudredning og lindring. • Observere smerter og reagere på disse. • Yde psykisk pleje og omsorg.	Ydelser i forbindelse med smerteudredning og lindring. • Observere smerter og reagere på disse. • Udrede smerter (f.eks. VAS-score). • Behandle smerter (se også medicinindsatserne). • Rådgive og vejlede borger og pårørende i smertebehandling og smertelindring. • Rådgive og vejlede øvrige faggrupper i at varetage observationer for smerter. • Følge op på smerteudredningen i samarbejde med sygeplejerske. • Yde psykisk pleje og omsorg.	Ydelser i forbindelse med smerteudredning og lindring. • Observere smerter og handle på disse. • Udrede smerter (f.eks. VAS-score). • Behandle smerter (se også medicinindsatserne). • Rådgive og vejlede borger og pårørende i smertebehandling og smertelindring. • Rådgive og vejlede øvrige faggrupper i at varetage smertebehandling og smertelindring. • Følge op på smerteudredningen. • Yde psykisk pleje og omsorg. • Kontakt til samarbejdspartnere. • Iværksætte smertelindrende foranstaltninger ud over de medikamentelle. <u>Vurdering af akutte smerter</u> <u>Vurdering af langvarige smerter</u>

SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med sanser. Syn: • Observation af øjne, f.eks. tegn på infektion, nedsat syn eller blindhed. • Pleje og soignering af øjenhule, hud og glasøje. Lugt: • Observation af manglende eller ændret lugtesans	Ydelser i forbindelse med sanser. Syn: • Observation af øjne, f.eks. tegn på infektion, nedsat syn eller blindhed. • Pleje og soignering af øjenhule, hud og glasøje. Lugt: • Observation af manglende eller ændret lugtesans	Ydelser i forbindelse med sanser. Syn: • Observation af øjne, f.eks. tegn på infektion, nedsat syn eller blindhed. • Reagere og kontakte læge. • Pleje og soignering af øjenhule, hud og glasøje. Lugt:
Hørelse: • Observation af ændret hørelse f.eks. ørevoks og smerter • Reagere på observationer overfor SSA eller sygeplejerske • Soignering høreapparat og skift af batterier Smag: • Observation af ændret smagssans f.eks. metalsmag • Observation af tunge og slimhinde. • Reagere på observationer overfor SSA eller sygeplejerske Føle: • Observation af ændret følesans f.eks. snurren og prikke. • Reagere på observationer overfor SSA eller sygeplejerske	Hørelse: • Observation af ændret hørelse f.eks. ørevoks og smerter • Reagere på observationer overfor sygeplejerske • Soignering høreapparat og skift af batterier Smag: • Observation af ændret smagssans f.eks. metalsmag • Observation af tunge og slimhinde. • Reagere på observationer overfor sygeplejerske Føle: • Observation af ændret følesans f.eks. snurren og prikke. • Reagere på observationer overfor sygeplejerske	• Observation af manglende eller ændret lugtesans. • Reagere og kontakte læge Hørelse: • Observation af hørelse f.eks. ørevoks og smerter • Reagere på observationer og kontakte læge mhp. øreskylning. • Soignering høreapparat og skift af batterier Smag: • Observation af ændret smagssans f.eks. metalsmag • Observation af tunge og slimhinde. • Reagere på observationer og kontakte læge Føle:

	• Yde psykisk pleje og omsorg.	• Observation af ændret følesans f.eks. snurren og prikke. Reagere på observationer og kontakte læge • Yde psykisk pleje og omsorg.

Indsats 10 – Søvn og hvile

Søvn og hvile

Indsatser relateret til søvn- og hvileproblemer

SSH	SSA	Sygeplejerske
<i>Ydelser i forbindelse med søvn og hvile.</i> • Observere ændret døgnrytmen og andre faktorer, der påvirker søvn og hvile • Reagere på observationer til SSA eller sygeplejerske	<i>Ydelser i forbindelse med søvn og hvile.</i> • Observere ændret døgnrytmen og andre faktorer, der påvirker søvn og hvile • Reagere på observationer til sygeplejerske eller læge	<i>Ydelser i forbindelse med søvn og hvile.</i> • Observere ændret døgnrytmen og andre faktorer, der påvirker søvn og hvile • Reagere på observationer og kontakt til læge

Indsats 11 – Viden og udvikling

Viden og udvikling

Indsatser relateret til fx behov for information eller undervisning, helbredsopfattelse, sygdomsindsigt, hukommelse, kognitive problemer, forebyggelse, egenomsorg.

SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med hukommelse: • Observere ændret hukommelse f.eks. glemsomhed eller forvirring • Varetage Pleje, omsorg og støtte til at strukturere hverdagen • Reagere på observationer til SSA eller sygeplejerske	Ydelser i forbindelse med hukommelse: • Observere ændret hukommelse f.eks. glemsomhed eller forvirring • Varetage pleje, omsorg og støtte til at strukturere hverdagen • Reagere på observationer til sygeplejerske	Ydelser i forbindelse med hukommelse: • Observere ændret hukommelse f.eks. glemsomhed eller forvirring • Varetage pleje, omsorg og støtte til at strukturere hverdagen • Råd og vejledning af andet personale • Reagere på observationer til læge og evt. opstarter udredningsprogram
Ydelser i forbindelse med sygdomsindsigt og behandlingsformål: • Observere ændring i borgeres sygdomsindsigt • Reagere på observationer til SSA eller sygeplejerske. • Deltage i varetagelsen af den fysiske, den psykiske og den sociale pleje og omsorg. • Inddrage og samarbejde med borgerens netværk	Ydelser i forbindelse med sygdomsindsigt og behandlingsformål: • Observere ændring i borgeres sygdomsindsigt • Reagere på observationer til sygeplejerske. • Varetage den fysiske, den psykiske og den sociale pleje og omsorg. • Inddrage og samarbejde med borgerens netværk. • Inddrage relevante samarbejdspartner, f.eks.	Ydelser i forbindelse med sygdomsindsigt og behandlingsformål: • Varetage den koordinerende indsats i pleje- og behandlingsforløbet i eget hjem. • Vurdere ændringer i plejebehovet • Varetage den fysiske, den psykiske og den sociale pleje og omsorg. • Koordinere og iværksætte den ydelse og behandling, der er opstartet i samarbejde med egen læge. • Følge op på iværksatte ydelser.

SSH	SSA	Sygeplejerske
	• Sygeplejespecialisterne i samarbejde med sygeplejersken. • Vurdere ændringer i plejebehovet • Følge op på iværksatte ydelser.	• Inddrage relevante samarbejdspartner • Råd og vejledning af andet personale
<i>Ydelser i forbindelse med kognitive problemer:</i> • Pleje, omsorg og støtte til at strukturere hverdagen • Observere ændring i borgerens kognitive tilstand • Reagere på observationer til SSA eller sygeplejerske.	<i>Ydelser i forbindelse med kognitive problemer:</i> • Pleje, omsorg og støtte til at strukturere hverdagen • Observere ændring i borgerens kognitive tilstand • Reagere på observationer til sygeplejerske. • Inddrage relevante samarbejdspartner, f.eks. Sygeplejespecialisterne i samarbejde med sygeplejersken. • Vurdere ændringer i plejebehovet • Følge op på iværksatte ydelser	<i>Ydelser i forbindelse med kognitive problemer:</i> • Rådgive og vejlede plejepersonalet i at støtte borgerne med henblik på at skabe struktur på hverdagen. • Pleje, omsorg og støtte til at strukturere hverdagen • Observere ændring i borgerens kognitive tilstand • Reagere på observationer og evt. kontakt til læge. • Inddrage relevante samarbejdspartner • Vurdere ændringer i plejebehovet • Følge op på iværksatte ydelser <u>Kommunikation med demente</u>

Indsats 12 – Udskillelse af affaldsstoffer

Udskillelse af affaldsstoffer

Indsatser relateret til udskillelse af affaldsstoffer

SSH	SSA	Sygeplejerske
Ydelser i forbindelse med vandladningsproblemer • Observer og reager ved ændret vandladningsmønster fx hyppig vandladning, svie, ildelugtende urin, feber. • Stix urinen. Tage urin fra til undersøgelse, og efter aftale sende urin til undersøgelse. • Reagere på observationer og kontakt SSA eller sygeplejerske.	Ydelser i forbindelse med vandladning • Observer og reager ved ændret vandladningsmønster • Tage urin fra til undersøgelse. Stix urinen • Reagere på observationer og kontakt sygeplejerske, og evt. læge.	Ydelser i forbindelse med vandladning • Observer og reager ved ændret vandladningsmønster • Tage urin fra til undersøgelse. Stix urinen • Reagere på observationer og evt. kontakt til læge. <u>Urinprøve</u>
Ydelser i forbindelse med anlæggelse og pleje af kateter. • SIK, hos ukompliceret borger; Oplægge kateter,-tømme blæren, tage kateter ud. • Observere urin mængde og udseende • Tømme og skifte urinkateterpose <u>SIK hos mænd og kvinder</u>	Ydelser i forbindelse med anlæggelse og pleje af kateter. • Oplægge kateter,-tømme blæren, tage kateter ud. • Oplægge urethralkateter hos kvinder. • Skylle kateter og urotrainer. • Skifte plaster og forbindelse ved topkateter. • Tjekke ballon. • Skifte kateterventil og prop • Observere urin mængde og udseende • Tømme og skifte urinkateterpose	Ydelser i forbindelse med anlæggelse og pleje af kateter • Oplægge kateter,-tømme blæren, tage kateter ud. • Oplægge urethralkateter. • Skifte topkateter. • Skylle kateter og urotrainer • Skifte plaster og forbindelse ved topkateter. • Tjekke ballon. • Skifte kateterventil og prop • Varetage steril forbind skift ved nefrostomikateter. • Observere indstikssted og hud. •

SSH	SSA	Sygeplejerske
	<u>Kateter procedurer</u>	• Skylle nefrostomikateter. • Observere urin mængde og udseende • Tømme og skifte urinkateterpose
	<u>Pleje af dræn</u>	Ydelser i forbindelse med dræn • Observere drænet. • Tømme drænet. • Skylle drænet. • Soignering og skifte af forbindelse ved drænet.
		Ydelser i forbindelse med dialyse. • Soignering og skifte af forbindelse ved indstikssted. • Klargøre, tilslutte og afslutte apparatur eller peritonealdialyse. • Råde og vejlede borger og pårørende i at udføre peritonealdialyse eller dele heraf.
Ydelser i forbindelse med urininkontinens • Observer og reager ved ændret vandladningsmønster fx hyppige vandladninger, lækage ved host og nys, efterdryp. • Føre væske- og vandladningsskema • Vurdere behov for inkontinenshjælpemidler. • Instruere i korrekt brug af inkontinenshjælpe-midler.	Ydelser i forbindelse med urininkontinens • Observer og reager ved ændret vandladningsmønster fx hyppige vandladninger, lækage ved host og nys, efterdryp. • Føre væske- og vandladningsskema • Vurdere behov for inkontinenshjælpemidler. • Instruere i korrekt brug af inkontinenshjælpe-midler	Ydelser i forbindelse med urininkontinens • Observer og reager ved ændret vandladningsmønster fx hyppige vandladninger, lækage ved host og nys, efterdryp. • Føre væske- og vandladningsskema • Udrede borger med inkontinens efter Minimal Care-princippet. • Oplære og vejlede i blæretømning, bækkenbundstræning og toiletvaner. • Vurdere behov for inkontinenshjælpemidler. • Instruere i korrekt brug af inkontinenshjælpe-midler. •

SSH	SSA	Sygeplejerske
<i>Ydelser i forbindelse med afføringsinkontinens</i> • Observer og reager ved problemer med at holde på eller styre afføring eller luftafgang • Reagere på observationer til SSA eller sygeplejerske. • Vurdere behov for inkontinenshjælpemidler. • Instruere i korrekt brug af inkontinenshjælpe-midler	<i>Ydelser i forbindelse med afføringsinkontinens</i> • Observer og reager ved problemer med at holde på eller styre afføring eller luftafgang • Reagere på observationer til sygeplejerske, og evt. kontakt til læge. • Vurdere behov for inkontinenshjælpemidler. • Instruere i korrekt brug af inkontinenshjælpe-midler	<i>Ydelser i forbindelse med afføringsinkontinens</i> • Observer og reager ved problemer med at holde på eller styre afføring eller luftafgang • Reagere på observationer og evt. kontakt til læge. • Vurdere behov for inkontinenshjælpemidler. • Instruere i korrekt brug af inkontinenshjælpe-midler
<i>Ydelser i forbindelse med mave- og tarmproblemer:</i> • Observere og reagere på mave- og tarmproblemer, fx nedsat appetit, kvalme/opkast, diarre/obstipation. • Give besked til SSA eller sygeplejerske • Vejlede i kost- og væskeindtag, med hjælp fra kosthåndbogen.	<i>Ydelser i forbindelse med mave- og tarmproblemer:</i> • Observere og reagere på mave- og tarmproblemer. • Give besked til sygeplejerske • Vejlede i kost- og væskeindtag, med hjælp fra kosthåndbogen	<i>Ydelser i forbindelse med mave- og tarmproblemer:</i> • Vejlede i kost- og væskeindtag med hjælp fra kosthåndbogen. • Give lavement (klyx). • Tage afføring fra til undersøgelse. • Vejlede i brugen af laxantia ved kompliceret obstipation. • Udredning af mave-tarmproblemer • Bevilling af rette hjælpemiddel <u>Klyx</u>
<i>Ydelser i forbindelse med stomipleje</i> • Observere borger med stomi. • Skifte stomiplade og eller pose. • Soignere og udfør hudpleje omkring stomi. • Sikre stomipose sidder korrekt	<i>Ydelser i forbindelse med stomipleje</i> • Observere borger med stomi. • Skifte stomiplade og eller pose. • Soignere og udfør hudpleje omkring stomi • Sikre stomipose sidder korrekt.	<i>Ydelser i forbindelse med stomipleje</i> • Observere borger med stomi. • Skifte stomiplade og eller pose. • Soignere og udfør hudpleje omkring stomi • Sikre stomipose sidder korrekt.

[Pleje af stomi mv.](#)

Medicinhåndtering

Medicinhåndtering

Ydelser relateret til medicinhåndtering, herunder observation, bivirkning, medicinaladministration og medicindosering.

Ydelserne skal kobles til den tilstand som beskriver borgers helbredsproblem, oftest relateret til tilstanden viden og udvikling, men ydelsen kunne også relatere til borgers funktionsniveau, psykosociale forhold eller smerter og sanseindtryk.

SSH	SSA	Sygeplejerske
	<i>Ydelser i forbindelse med dosisdispensering – etablering af dosisdispensering.</i> • Forberede dosisdispensering. • Igangsætte dosisdispensering hos patienten. • Dokumentere ordination (medicin-liste). • Følge op på medicinsk behandling	<i>Ydelser i forbindelse med dosisdispensering – etablering af dosisdispensering.</i> • Forberede dosisdispensering. • Igangsætte dosisdispensering hos patienten. • Dokumentere ordination (medicin-liste). • Følge op på dosisdispenseret medicin
	<i>Ydelser i forbindelse med dosisdispensering – ajourføring af medicinskema.</i> • Ajourføre medicinliste • Følge op på medicinsk behandling	<i>Ydelser i forbindelse med dosisdispensering – ajourføring af medicinskema.</i> • Ajourføre medicinliste • Følge op på medicinsk behandling
	<i>Ydelser i forbindelse med dispensering.</i> • Modtage ordination. • Dispensere medicin. • Bestille medicin. • Ajourføre medicinskema. • Observere virkning og evt. bivirkninger.	<i>Ydelser i forbindelse med dispensering.</i> • Modtage ordination. • Dispensere medicin. • Bestille medicin. • Ajourføre medicinskema. • Observere virkning og evt. bivirkninger.

SSH	SSA	Sygeplejerske
	<i>Ydelser i forbindelse med dispensering – sidedispensering.</i> • Modtage ordination • Dispensere medicin • Bestille medicin • Ajourføre medicinskema. • FMK • Observation af virkning og evt. bivirkninger.	<i>Ydelser i forbindelse med dispensering – sidedispensering.</i> • Modtage ordination • Dispensere medicin • Bestille medicin • Ajourføre medicinskema • FMK • Observation af virkning og evt. bivirkninger.
		<i>Ydelser i forbindelse med I.V. medicin.</i> • Give i.v. medicin, væske, ernæring gennem anlagt indgang. • Anlægge PVK. • Sikre at i.v. adgang fungerer. • Observere, pleje og foretage forbind skift omkring indstiksteder. • Observere virkning og bivirkning.
<i>Ydelser i forbindelse med medicin-administration = hjælp til indtagelse af medicin.</i> • Være ansvarlig for, at borgeren indtager den doserede medicin jf. medicinliste og instruks for medicinhåndtering. • Rapportere til sygeplejerske/SSA ved afvigelse fra korrekt indtagelse. • Give PN medicin jf. Instruks for medicinhåndtering.	<i>Ydelser i forbindelse med medicin-administration = hjælp til indtagelse af medicin.</i> • Hjælpe borgeren med indtagelse af doseret medicin jf. medicinliste og instruks for medicinhåndtering. • Give PN medicin efter instruks for medicinhåndtering.	<i>Ydelser i forbindelse med medicin-administration = hjælp til indtagelse af medicin.</i> • Hjælpe borgeren med indtagelse af doseret medicin jf. medicinliste og instruks for medicinhåndtering. • Give PN medicin efter instruks for medicinhåndtering.

SSH	SSA	Sygeplejerske
<i>Ydelser i forbindelse med medicin-administration - udlevering af doseret medicin.</i> • Udlevere den doserede medicin jf. medicinliste og instruks for medicinhåndtering. • Rapportere til sygeplejerske/SSA ved afvigelser. • Give PN medicin jf. Instruks for medicinhåndtering	<i>Ydelser i forbindelse med medicin-administration - udlevering af doseret medicin.</i> • Udlevere den doserede medicin jf. medicinliste og instruks for medicinhåndtering. • Evt. rapportere til sygeplejerske ved afvigelser. • Give PN medicin jf. Instruks for medicinhåndtering.	<i>Ydelser i forbindelse med medicin-administration – udlevering af doseret medicin.</i> • Udlevere den doserede medicin jf. medicinliste og instruks for medicinhåndtering. • Give PN medicin jf. Instruks for medicinhåndtering.
	<i>Ydelser i forbindelse med medicin-administration – injektion s.c. og i.m.</i> • Injicere subkutan. • Observere virkning og bivirkning. • Skift af subkutan kanyle. • Behandle et allergisk shock med Adrenalin jf. Sundhedsstyrelsens retningslinjer.	<i>Ydelser i forbindelse med medicin-administration – injektion s.c. og i.m.</i> • Injicere subkutan og intramuskulær. • Behandle et allergisk shock med Adrenalin jf. Sundhedsstyrelsens retningslinjer. • Anlægge subkutan kanyle, og opstarte behandling. • Observere virkning og bivirkning.

Indsatser i forbindelse med funktionen at lede/koordinere sygepleje

Sygeplejerske

- Lede og planlægge sygeplejeforløbene hos de borger, der har komplekse forløb.
- Kunne varetage tværsektoriel koordinering.
- Videredelegere sygeplejeindsatser til SSH eller SSA.
- Følge op på sygeplejeindsatser- og forløbene hos borgeren.
- Følge op på de sygeplejeindsatser, der er delegeret til SSH og SSA.
- Koordinere de sygeplejeindsatser, borgeren får af forskellige faggrupper.
- Koordinere og følge op på de sygeplejeindsatser, borgeren får af forskellige faggrupper i forbindelse med et aflastningsophold eller på akutpladserne.
- Inddrage relevante samarbejdspartnere i de observationer, der er foretaget og dermed også de handlinger, der skal iværksættes.
- Tage nødvendige administrative initiativer i forhold til de handlinger, der iværksættes.
- Medvirke til at opnå fælles mål/ handlinger i varetagelse af sygeplejeindsatser
- Iværksætte:
  - akutplads
  - sygepleje i akutte situationer.

Indsatser i forbindelse med funktionen at formidle sygepleje

Sygeplejerske

- Foretage sparring med:
  - kolleger
  - samarbejdspartnere
  - studerende.
- Supervisere monofaglige samarbejdspartnere.
- Undervise, vejlede og rådgive borgeren, pårørende og samarbejdspartnere om forhold, der vedrører sygepleje, herunder sundhedsfremme og forebyggelse.
- Sygeplejefaglig dokumentation, i omsorgssystemet efter Sundhedsstyrelsens – og Vordingborg kommunes gældende retningslinjer.
- Tage nødvendige administrative initiativer i forhold til de handlinger, der iværksættes.
- Formidle kontakten til andre faggrupper hos borger, der ikke har et netværk, der kan varetage dette.
- Formidle observationer til relevante samarbejdspartnere.
- Samarbejde positivt og konstruktivt med interne og eksterne samarbejdspartnere.

Indsatser i forbindelse med funktionen at udvikle sygepleje

Sygeplejerske

- Ajourføre sig inden for sit arbejdsområde, herunder basere sygeplejen på evidensbaseret viden.
- Ajourføre sig om information fra intranet, Outlook, VAR, fra ledelsen etc.
- Medvirke til at uddanne sygeplejestuderende i samarbejde med kliniske vejledere.
- Undervise, vejlede og rådgive samarbejdspartnere om forhold, der vedrører sygepleje, herunder sundhedsfremme og forebyggelse.
- Samarbejde med andre faggrupper om optimale løsninger til gavn for borgerne.
- Deltage i den sygeplejefaglige vejledning af såvel SSH-, SSA-elever og sygeplejestuderende efter behov og i samarbejde med praktikvejlederne, kliniske vejledere og øvrige kolleger.
- Støtte, vejlede og rådgive vejledere for SSH-, og SSA-elever efter behov.
- Deltage i udviklingen af et godt læringsmiljø i forhold til elever, studerende og kolleger.
- Deltage i relevante projekt- og arbejdsgrupper.
- Deltage i implementeringen af nye og vedtagende sygeplejefaglige tiltag.
- Deltage i udviklingsprojekter/kvalitetsudvikling og relevant forskning.
- Rapportering af utilsigtede hændelser (UTH)
- Deltage i relevante netværksgrupper (fx specialist- og vejleder funktionerne)

Indsatser i forbindelse med funktionen at lede/koordinere sygepleje (SSA)

Social- og sundhedsassistent

- Vurderer borgerens behov for sygepleje hos borgere i stabile forløb
- Sikrer koordinering og kontinuitet af den grundlæggende sygepleje hos borgere i stabile forløb
- Har kendskab til kommunikationens betydning i samarbejdet med borgere, pårørende og kolleger
- Yder pleje med respekt for borgeren og med udgangspunkt i den enkelte borgers behov og ønsker
- Tager hensyn til at der arbejdes i den enkelte borgers hjem
- Har kendskab til andre faggrupper kompetenceområder og bidrager dermed til at udvikle den tværfaglige indsats
- Indgår i et ligeværdigt samarbejde med relevante samarbejdspartnere

Indsatser i forbindelse med funktionen at formidle sygepleje (SSA)

Social- og sundhedsassistent

- Holder sig ajour med nye pleje- og behandlingsmetoder
- Udvikler og forbedrer kvaliteten og sikkerheden for borgerne, bl.a. gennem dokumentation og kvalitetsudvikling
- Udarbejder og justerer løbende handlingsplaner og fokusområder i omsorgssystemet
- Sikrer løbende at en sygeplejeydelse justeres eller afsluttes
- Vurderer hvornår en grundlæggende sygeplejeydelse kan delegeres til en hjælper
- Medinddrages efter behov i stabile/komplekse forløb
- Har kendskab til Pleje- og omsorgsområdets opbygning, værdier og mål
- Er bevidst om eget kompetenceområde
- Har forståelse for eget medansvar for den daglige planlægning i gruppen
- Planlægger og prioriterer egen arbejdstid indenfor rammerne
- Har forståelse for den mest hensigtsmæssige brug af materiale og ressourcer

Indsatser i forbindelse med funktionen at udvikle sygepleje (SSA)

Social- og sundhedsassistent

- Kan vejlede borgeren om grundlæggende sundhedsfremmende og forebyggende tiltag
- Medvirker aktivt i faglige diskussioner i gruppen for at udvikle den grundlæggende sundheds- og sygepleje
- Deltager i generel introduktion af nye kolleger i gruppen
- Støtter og vejleder elever i elementære og grundlæggende opgaver
- Har pædagogisk viden og indsigt i principper for tilrettelæggelse af læring
- Har kendskab til socialpædagogiske metoder og kan anvende dem i plejen
- Har kendskab til tilbud i Vordingborg Kommune og kan videregive denne viden til borgere og pårørende

Hensigten er at indsatser efter Sundhedsloven overdrages inden for en bestemt ramme. I de tilfælde hvor dette ikke er muligt, og der er tale om videredelegation, og nedenstående skema skal anvendes

Delegeringsskema

Stillingsbetegnelse _____ Navn _____

er den _____ blevet undervist i følgende indsats efter Sundhedsloven:

Indsats _____

Undertegnede bekræfter med sin underskrift, at

han / hun ved, hvorfor indsatsen skal udføres

han / hun ved, hvordan indsatsen skal udføres

han / hun ved, hvad der skal observeres, rapporteres og dokumenteres

han / hun ved, hvornår man henvender sig til sygeplejersken

Delegeringen er specifik målrettet: _____
Borger

Delegeringen er specifik målrettet: _____
Indsatsen.

Der følges op på delegationen den: _____

Dato og underskrifter

Delegationen er foretaget af:

Navn _____
Sygeplejerske/SSA.

Navn og stilling _____
Modtager af delegation

Dokumentet skal ligges i Acadre under medarbejderen. Medarbejderen sætter sit kopi i sin kompetenceprofilmappe.

